

NRTE fakty

PRUSZKOWSKI FESTIWAL ARCHEOLOGICZNY

PRZEWODNIK

ARTE fakty

PRUSZKOWSKI FESTIWAL ARCHEOLOGICZNY

PRZEWODNIK

ARTEFAKTY – PRUSZKOWSKI FESTIWAL ARCHEOLOGICZNY

ARTEfakty – Pruszkowski Festiwal Archeologiczny
Teksty i redakcja: Muzeum Starożytnego Hutnictwa
Mazowieckiego im. Stefana Woydy
Zdjęcia: Piotr Tomaszewski, Hellas et Roma,
Muzeum Starożytnego Hutnictwa
Mazowieckiego im. Stefana Woydy
Projekt, skład i łamanie: Paweł Kaczmarczyk

Copyright © Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy

Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie
Pl. Jana Pawła II 2, 05-800 Pruszków
tel. 22 758 72 66, e-mail: muzeum@mshm.pl
www.mshm.pl
www.artefakty.mshm.pl

WITAMY W PRUSZKOWIE!

Mieście, które w roku 2016 obchodziło swoje setne urodziny – w miejscu w którym jesteśmy od dwóch tysięcy lat. Jak to możliwe?

Jubileusz Pruszkowa stał się dla Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy pretekstem by ukazać całe spektrum historycznego i archeologicznego dziedzictwa regionu. Dzięki przychylności Władz Miasta i nawiązaniu współpracy z licznymi partnerami, możliwe stało się urzeczywistnienie pomysłu stworzenia Festiwalu, który bezprecedensowo łączy wydarzenia artystyczne, naukowe, popularnonaukowe, animacyjne, rekonstrukcyjne, a nawet popkulturowe.

Naszym celem było ukazanie nowego, różnorodnego spojrzenia na starożytną spuściznę Mazowsza. Wbrew obiegowym opiniom współczesnym, tereny te zajmowały wyjątkowe miejsce na mapie świata starożytnego. Istniejące na przełomie er na Mazowszu drugie co do wielkości centrum metalurgiczne „barbarzyńskiej“ Europy posiadało szerokie kontakty zarówno z okolicznymi plemionami jak i Imperium Rzymskim, tworząc unikalne w skali europejskiej miejsce krzyżowania się dóbr i idei.

W ciągu trzech dni Festiwalu, poprzez realizację ponad stu wydarzeń, ARTEfakty wielowymiarowo przybliżyły fenomen, który czekał na swoją wielką chwilę 2000 lat. Dały również impuls do stworzenia tego przewodnika, w którym dzielimy się szczególną ideą – połączenia wiedzy o unikatowym dziedzictwie europejskim z interdyscyplinarnymi działaniami popularyzatorskimi.

Zapraszamy do lektury przewodnika i czerpania inspiracji z opracowanej przez nas formuły.

Dorota Słowińska-Kamasa
Dyrektor Muzeum

Pruszków to miasto przynależące do stołecznego Metropolis, ale choć znajduje się bliżej centrum Warszawy niż niektóre z jej peryferyjnych dzielnic, posiada swój odrębny charakter i własną tętniącą osobnym rytmem tożsamość. Jest największym miastem warszawskiego pasma zachodniego, z liczbą mieszkańców przekraczającą 60 000.

Swoją najnowszą historię zawdzięcza powstaniu kolei warszawsko-wiedeńskiej i zlokalizowaniu w granicach miejskich dużych zakładów produkcyjnych. To właśnie Fabryki: Ołówków Majewskiego, Porcelitu, Obrabiarek, a także Zakłady Naprawcze Taboru Kolejowego, wywarły na nim swoje największe piętno.

Choć trudno nam współczesnym to sobie wyobrazić, w tragicznych latach wojny, po upadku Powstania Warszawskiego niemal każdy warszawiak postawił swoją stopę w Pruszkowie, przechodząc przez zorganizowany przez niemieckich okupantów, na terenie zakładów kolejowych, obóz przejściowy DULAG 121. Pruszkowianie ofiarnie włączyli się w pomoc wypędzonym, na zawsze wiążąc swój los z tysiącami mieszkańców stolicy.

W drugiej połowie XX w. miasto ewoluowało i zmieniło swój charakter. Po czasie transformacji próżno szukać na jego terenie dawnych fabryk. Ich miejsce zajęły inne, atrakcyjne dla dużych działań gospodarczych profile sprawiając, że Pruszków znajduje się w czołówce rankingów biznesowych.

Dziś, u progu XXI wieku Pruszków to dynamicznie rozwijające się „młode” miasto. Intensywna rozbudowa mieszkaniowa i atrakcyjne położenie w połączeniu z lokalną infrastrukturą i wyjątkowymi terenami zielonymi sprawia, że wielu młodych ludzi wybiera go na swoje miejsce do życia.

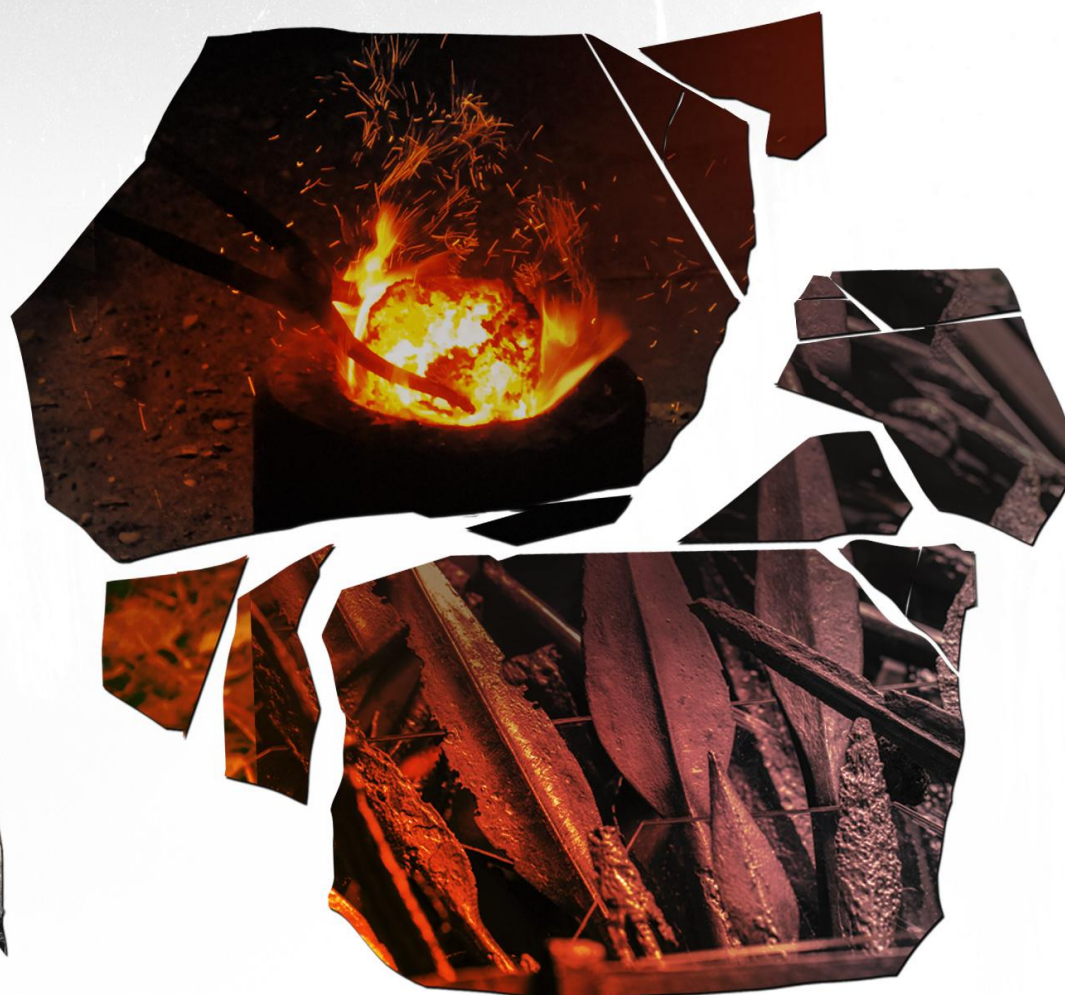
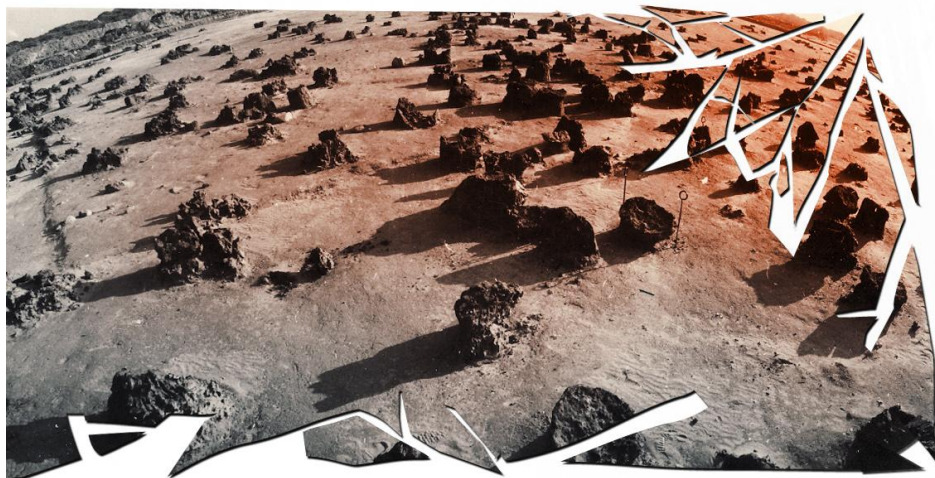
To właśnie ich energia w dużym stopniu napędza lokalne działania społeczno-kulturalne, wpisujące się w piękne miejskie tradycje i inicjatywy kulturalne funkcjonujące od dziesięcioleci. Pruszków to także miasto aktywne, ze wspaniałymi tradycjami sportowymi – koszykarskimi i futbolowymi.

ZIEMIA OGNI A I ŹELAZA

Mazowieckie Centrum Metalurgiczne to jeden z największych ośrodków hutniczych doby starożytnej na terenach „barbarzyńskiej” Europy. Termin ten określa grupę około 240 stanowisk archeologicznych zlokalizowanych na obszarze 300 km² na zachodnim Mazowszu. Na tym terenie zarejestrowano ślady masowej produkcji żelaza prowadzonej przez ludność kultury przeworskiej, które pochodzą z młodszego okresu przedrzymskiego i okresu rzymskiego (II wiek p.n.e. – IV wiek n.e.).

Osady, pomimo dużego zróżnicowania pod względem wielkości, liczby i charakteru odkrytych na nich zabytków oraz śladów działalności produkcyjnej, reprezentują dwa zasadnicze modele. Pierwszy to stałe bądź sezonowe stanowiska mogące samodzielnie zaspokajać podstawowe potrzeby lokalnej społeczności – miały one powierzchnię od kilkunastu arów do 10 ha. Drugi model obejmuje miejsca krótkotrwałej działalności ludzkiej, które stanowiły ich bezpośrednie zaplecze, czasami bez śladów prowadzenia działań metalurgicznych.

Łączna liczba pieców na terenie Mazowieckiego Centrum Metalurgicznego wynosi od 120 tys. do 150 tys. W prawdopodobnie największej osadzie ośrodka – Milanówku-Falęcinie – ich liczbę oszacowano na 15 tys. Osady w Brwinowie, Parzniewie i Pęcicach liczyły nieco mniej, ale również po kilkanaście tysięcy pieców, na terenie osady w Biskupicach odkryto ich około 3,5 tys. Na pozostałych stanowiskach należy się spodziewać od kilkudziesięciu do kilku tysięcy pieców. Produkcja hutnicza w poszczególnych miejscach była dość zróżnicowana, jednak jej rozmiar i poziom organizacji są wyjątkowe w skali „barbarzyńskiej” Europy.

MUZEUM STAROŻYTNEGO HUTNICTWA MAZOWIECKIEGO IM. STEFANA WOYDY W PRUSZKOWIE

Muzeum jest miejską instytucją kultury miasta Pruszkowa o charakterze archeologicznym. Placówka zajmuje się badaniem i ochroną unikatowego w skali Europy dziedzictwa pradziejowego, jakie stanowi Mazowieckie Centrum Metalurgiczne – drugie co do wielkości centrum hutnicze „barbarzyńskiej” Europy. Realizując swoją misję Muzeum szczególną troską naukową otacza zbiory, tworzące niepowtarzalną kolekcję archeologiczną oraz organizuje liczne wydarzenia popularyzatorskie i edukacyjne.

Jako żywy ośrodek muzealny jest miejscem spotkań ludzi nauki i kultury, otwartym dla lokalnej społeczności, jak również prowadzi szereg wydarzeń i warsztatów poza swoimi murami. Poprzez wszelkie podejmowane inicjatywy Muzeum dąży do rozbudzenia w społeczeństwie autentycznego zainteresowania przeszłością i wyrobienia nawyku uczestnictwa w szeroko pojętej kulturze.

Nasza placówka posiada szeroką ofertę edukacyjną i kulturalną, zarówno na poziomie lekcji muzealnych, jak również m.in.: warsztatów dla dzieci i dorosłych, dni otwartych, pikników, pokazów oraz eksperymentów z zakresu archeologii doświadczalnej. Ponadto jesteśmy w stanie opracować indywidualną, sprecyzowaną ofertę dla odbiorców indywidualnych i grupowych. Konkretnie projekty możemy opracować i przeprowadzić zarówno samodzielnie, jak i w porozumieniu z licznymi partnerami – instytucjami kultury i oświaty, organizacjami pozarządowymi, naukowcami, edukatorami oraz twórcami indywidualnymi.

Jeśli szukacie Państwo nieszablonowych, wartościowych programów, które przybliżą wiedzę z zakresu archeologii i historii na poziomie dostosowanym do oczekiwań – zapraszamy do kontaktu.

PRZEDŚWIT – MAZOWIECKIE CENTRUM METALURGICZNE Z PRZEŁOMU ER

Otwarta w październiku 2014 r. nowa wystawa stała przybliżyć i popularyzować wiedzę na temat jednego z najważniejszych odkryć w powojennej archeologii polskiej – istniejącego na przełomie er Mazowieckiego Centrum Metalurgicznego.

Prezentacja łączy w sobie najnowsze technologie z klasycznymi rozwiązaniami ekspozycyjnymi w sposób wyważony, ukazujący żywotność oraz bogactwo wątków wiążących się z poruszonym zagadnieniem. Dzięki zastosowaniu nowoczesnych form komunikacji wizualnej oraz scenografii ekspozycja pozwala gościom odwiedzającym Muzeum odczuwać i przeżywać kreowaną narrację. Za kanwę opowieści posłużyły oryginalne zabytki pochodzące z badań prowadzonych na Mazowszu. Zbudowane wokół nich treści stanowią kompendium wiedzy na temat Mazowieckiego Centrum Metalurgicznego. Ukazują one zarówno przebieg procesu hutniczego, ówczesne życie codzienne, jak i szeroki kontekst historyczny prezentowanego zagadnienia.

Przedświt – Mazowieckie Centrum Metalurgiczne z przełomu er jest w chwili obecnej jedyną w Polsce wystawą prezentującą fascynujące zagadnienie starożytnej metalurgii w tak kompleksowym ujęciu. Ekspozycję wzbogacają liczne rekonstrukcje historyczne, przestrzenne, rysunkowe, filmy, a także multimedia ułatwiające i uatrakcyjnijające odkrywanie pradziejowej przeszłości. Wśród zastosowanych form prezentacji szczególne miejsce zajmuje przygotowana w formie projekcji holograficznej rekonstrukcja malowanego pucharu szklanego – najcenniejszego zabytku znajdującego się w zbiorach Muzeum. Za sprawą wspomnianej technologii po raz pierwszy po prawie dwóch wiekach możemy w pełnej okazałości zobaczyć pochodzące z terenu Cesarstwa Rzymskiego unikatowe naczynie. Kolejną ciekawostką jest obraz ukazujący życie w osadzie sprzed 2 tys. lat. Film przygotowano w technologii 360 stopni, dzięki czemu zwiedzający może swobodnie sterować perspektywą i rozglądać się dookoła filmowanej przestrzeni. Technologia ta została po raz pierwszy w Polsce użyta na potrzeby ekspozycji muzealnej.

Na uwagę zasługują również prezentowane na wystawie pełne, wierne źródłom archeologicznym, rekonstrukcje uzbrojenia i ubrania legionistów rzymskich oraz stroju zamożnego obywatela.

Wystawę dopełniają:

- audioprzewodniki w trzech wersjach językowych (j. polski, j. angielski, j. niemiecki),
- bogato ilustrowana dwujęzyczna broszura (j. polski, j. angielski),
- odbiorniki FM z pętlą indukcyjną oraz nadajniki FM,
- kącik dziecięcy z puzzlami magnetycznymi,
- wiele przedmiotów do dotykania,
- schodołaz.

Wszelkie materiały multimedialne na ekspozycji dostępne są w trzech wersjach językowych (j. polski, j. angielski, j. niemiecki).

ARTEFAKTY – PRUSZKOWSKI FESTIWAL ARCHEOLOGICZNY

Na dalszych stronach przedstawimy pokrótce poszczególne bloki Pruszkowskiego Festiwalu Archeologicznego – ARTEfakty. Co jednak stanowiło punkt wyjścia? Wokół jakiej wielkiej idei skupił się zespół Muzeum Starożytnego Hutnictwa Mazowieckiego im. Stefana Woydy w Pruszkowie oraz Stowarzyszenia na Rzecz Popularyzacji Kultury Antycznej „Hellas et Roma”?

Podczas kolejnych dni (...) Festiwalu pragniemy zachęcić Państwa do tego, aby podążając za biografiami zabytków z kolekcji naszego Muzeum, poznali Państwo bliżej niezwykle historie tworzące Mazowieckie Centrum Metalurgiczne. Zagadnienie to prezentujemy w szerokim zakresie chronologicznym i terytorialnym, odwołując się do wielkiej grecko-lacińskiej spuścizny, przywracając tym samym starożytnym mieszkańcom dzisiejszego Mazowsza należne im miejsce w zbiorowej europejskiej pamięci.

Dorota Słowińska-Kamasa, Program na galę otwarcia

Powyższe słowa stanowią swoistą kwintesencję ogólnych założeń programowych. Pragnąc stworzyć wydarzenie niezwykle, wypełnione treściami skierowanymi do różnych odbiorców, sięgnęliśmy po zróżnicowane środki wyrazu, umieszczając poszczególne wydarzenia w rozmaitych lokalizacjach – parki, skwery, Muzea, instytucje kultury, kawiarnie, ulice... zostały opanowane przez wydarzenia festiwalowe.

Chcieliśmy również, by ARTEfakty ożywiły Pruszków. Skupiając wokół przedstawicieli wielu lokalnych instytucji, firm i organizacji pozarządowych, stworzyliśmy projekt realizowany przez liczny zespół. Stawiając na współpracę uruchomiliśmy sieć networkingową, pozwalającą na indywidualne działania bliskie poszczególnym współorganizatorom. Zainspirowani dziedzictwem starożytnym mogli niemal dowolnie, kształtować swoje propozycje. Dzięki takiemu podejściu, program wypełnił się wieloma różnymi, wartościowymi wydarzeniami, bazującymi na sprawdzonych formułach.

W porozumieniu z doświadczonymi partnerami przeprowadziliśmy również szereg szkoleń i konsultacji. Teren i program imprezy zostały skontrolowane pod kątem dostępności i bezpieczeństwa. Przed rozpoczęciem Festiwalu zorganizowaliśmy szkolenia z audio deskrypcji i obsługi gości poruszających się na wózkach. Na festiwalu obecny był również tłumacz Polskiego Języka Migowego.

Mamy nadzieję, że mieszkańcy Pruszkowa poprzez udział w poszczególnych wydarzeniach poczuli dumę ze swojego lokalnego dziedzictwa i wraz z gośćmi spoza miasta mogli na nowo odkryć fascynujące oblicze starożytnego Mazowsza.

MAPA

PRUSZKÓW

ARTE - SZTUKA W ANTYKU, ANTYK W SZTUCE

Nasze wyobrażenia o starożytności ukształtowała sztuka – zarówno antyczna, jak i inspirowana nią twórczość późniejszych epok. Często zapominamy, że fundamenty naszych dzisiejszych, szerokich horyzontów kulturalnych, leżą na południu Europy. Dlatego chcąc możliwie szeroko przedstawić różne oblicza starożytności, przede wszystkim zaczęliśmy komponować blok artystyczny. Zależało nam na możliwie urozmaiconych wydarzeniach, dla których konkretne dzieła, gatunki czy techniki są pretekstem dla ukazania ewolucji sztuki i podejścia do niej od starożytności do dnia dzisiejszego.

Dlatego właśnie na czas Festiwalu Pruszków stał się domem Dziewięciu Muz – opowieści dla najmłodszych i dorosłych, spektakl i performatywne formy teatralne w przestrzeni miejskiej, inscenizacja fragmentów „Iliady”, widowiska plenerowe. A ponadto spotkania literackie, malarstwo, rzeźba i... wizyta X muzy – sztuki filmowej.

ARTE - SZTUKA W ANTYKU, ANTYK W SZTUCE

W ramach bloku odbyły się następujące wydarzenia:

- „Niobe” K.I. Gałczyński – monodram Ireny Jun,
- „Opowieści ziemi i ognia” Grupy Studnia O. – dla dzieci i dorosłych,
- Kreatywne warsztaty artystyczne dla dzieci z Witoldem Vargasem,
- Warsztaty rzeźby z Laboratorium Rzeźby REAKTOR,
- „Ptaki stymfalijskie”, spektakl Teatru ECCE HOMO,
- „Pogrzeb Patroklosa”, inscenizacja fragmentu „Iliady” Homera,
- ART-performance Salonu Pruszkowskiego,
- Strefa `rte Malucha – warsztaty artystyczne dla dzieci,
- „Najstarsza muzyka świata” – Wykład performatywny Łukasza Szypkowskiego,
- „Makbet” – seans specjalny Pruszkowskiego Kina Letniego.

ANTYK A POPKULTURA

Gdybyśmy chcieli wskazać dziedzinę, w której obecnie najczęściej stykamy się z antycznymi herosami i ich współczesnymi wcieleniami, byłaby to bez wątpienia popkultura. To niezwykle paradoks – wszak Antyk traktujemy jako niedoścignione źródło kultury wysokiej. Tymczasem dzięki dziełom z zakresu kultury popularnej – filmom, komiksom, grom planszowym czy grafice komputerowej możemy prześledzić wzorce kulturowe, które towarzyszą nam od ponad dwóch tysięcy lat.

Właśnie dlatego podczas Festiwalu postanowiliśmy wskazać podobieństwa i różnice, ze szczególnym uwzględnieniem oddzielenia prawdy historycznej od twórczej kreacji. Staraliśmy się również wskazać te elementy kultury towarzyszącej starożytności, którą dzisiejszym językiem można by określić jako „popularną”.

ANTYKA A POPKULTURA

W ramach bloku odbyły się:

- „Motywy antyczne we współczesnych grach planszowych” – spotkanie z Adamem Kwapińskim z „Fabryki gier historycznych”,
- „Motywy antyczne w komiksie” – spotkanie z Oskarem Rogowskim „Komiksomaniakiem”,
- „Peplum – neomitologie ubrane w miecz i sandały” – spotkanie filmowe z Aleksandrą Pietrzyk,
- „Digitalart” – spotkanie z Mariuszem Kozikiem „Lacedemonem”,
- „Ben Hur vs Ben Hur vs Ben Hur” – gdzie dwóch się bije tam trzeci korzysta” – spotkanie filmowe z Łukaszem Kucharskim.

OGNIOTRWALI - MIĘDZYNARODOWE FORUM HUTNICZO-KOWALSKIE

ARTEfakty stały się wyjątkową okazją do zorganizowania bezprecedensowego w Polsce oraz jednego z nielicznych tego typu w Europie spotkania, przybliżającego zagadnienia pozyskiwania żelaza w różnego typu piecach dymarskich, znanych w starożytności oraz czasach późniejszych. Wśród przybyłych gości, znaleźli się najbardziej cenieni metalurdzy na świecie, w tym: Lee Sauder (USA), Darrell Markewitz (Kanada), Jens Jorgen Olesen i Michael Nissen (Dania), Tom B. Haraldsen (Norwegia) oraz naukowcy z polskich ośrodków metalurgicznych – Śląska, Gór Świętokrzyskich i Mazowsza.

Integralną część bloku stanowiło wspólne seminarium, podczas którego poszczególni badacze przedstawili wyniki swoich doświadczeń i metod pracy. Rozważania teoretyczne weryfikowano podczas eksperymentów na piecowisku. Dzięki takiemu połączeniu możliwe stało się bezpośrednie sprawdzanie nawet najbardziej odważnych hipotez oraz wspólne uczenie się i próba jeszcze głębszego zrozumienia pracy pradziejowych metalurgów.

Formuła tej części Festiwalu zakładała swobodną obserwację pracy przez przybyłych gości, którzy mogli nie tylko biernie uczestniczyć w eksperymentach, ale również włączać się do prowadzonych dyskusji. Kontakty z zagranicznymi gośćmi ułatwiła obecność tłumacza.

OGNIOTRWALI - MIĘDZYNARODOWE FORUM HUTNICZO-KOWALSKIE

W trakcie ARTEfaktów przeprowadzono 13 wytopów żelaza z kilku rodzajów rud darniowych, pochodzących z różnych części kontynentu – od Bałkanów, przez Polskę, po Skandynawię. Swoistym rekordem było przeprowadzenie udanego eksperymentu w najwyższym znanym piecu dymarskim nowożytnej Europy. Zespół ze Śląska postawił piec o wysokości szybu wynoszącej 3 metry i 5 cm.

Dzięki Festiwalowi udało się sięgnąć do źródeł istoty Mazowieckiego Centrum Metalurgicznego i zauważyć pracę konkretnych osób, którą tak trudno zrozumieć i dostrzec, gdy ma się do czynienia wyłącznie z artefaktami archeologicznymi pochodzącymi z wykopalisk.

NAUKOVO

Ta część Festiwalu powstała z myślą o popularyzacji wiedzy akademickiej. Na co dzień wydaje nam się, że poznanie wyników prac doświadczonych badaczy jest zbyt trudne dla osób spoza kręgu naukowego. Blok NaukOVO starał się przełamać ten schemat i pokazać, że poszczególne tematy da się zaprezentować w interesujący i klarowny sposób. Cykl arcyciekawych prelekcji stworzono we współpracy z Instytutem Historii Uniwersytetu Marie Curie-Skłodowskiej w Lublinie.

Z myślą o dzieciach, zainspirowani postawą Sokratesa, który zaczepiał przechodniów na rynku miasta oraz Platona zwykłego nauczać w Gaju, urządziliśmy Akademię Platońską w Parku Potulickich. Najmłodszy mogli wysłuchać filozofa oraz wspólnie z nim odkryć dlaczego filozofowie tak kochają mądrość.

NAUKOVO

Wydarzenia w ramach bloku:

- „Akademia Platońska” dla najmłodszych,
- Prelekcja: dr hab. Ireneusz Łuć – „Armia imperium rzymskiego”,
- Prelekcja: dr Henryk Kowalski – „Rzymska religia państwowa”,
- Prelekcja: mgr Mateusz Łobacz – „Podróże w Antyku”,
- Prelekcja: dr hab. Maciej Jońca – „Seksualność a prawodawstwo rzymskie”,
- Prelekcja: dr hab. Dariusz Ślapek – „Sport antyczny i gladiatorzy”.

REKONSTRUKCJA HISTORYCZNA

Podczas Pruszkowskiego Festiwalu Archeologicznego nie mogło zabraknąć „ożywionego” świata starożytnego. Aby maksymalnie realistycznie przedstawić aspekty życia codziennego w Antyku, zaangażowaliśmy najlepsze merytorycznie polskie grupy rekonstrukcji historycznej. Na terenie Parku Potulickich stanęły obozowiska Celtów, Barbarzyńców, cywilne obozowiska Rzymian (z częścią warsztatowo-edukacyjną), Greków oraz Kartagińczyków, a także rzymski obóz legionowy.

Teren parku stworzył naturalne enklawy, umożliwiające realistyczne, a zarazem malownicze rozmieszczenie poszczególnych nacji i plemion. Umożliwiło to również swobodne przemieszczanie się gości, którzy w komfortowych warunkach mogli poznać wszelkie interesujące ich zagadnienia oraz poczuć się jak po podróży wehikulem czasu. W ramach bloku udział wzięli: Stowarzyszenie na rzecz popularyzacji kultury antycznej „Hellas et Roma”, Legion XXI RAPAX, Hajris, Terra Celtica, Terra Ferrata, Vicus Ultimus.

REKONSTRUKCJA HISTORYCZNA

W ramach bloku przez cały czas trwania Festiwalu działały obozowiska rekonstruktorów, którzy ponadto przygotowali specjalne pokazy i inscenizacje:

- Rozmowy niekontrolowane – inscenizacja wiecu i tradycji germańskich,
- Bitwa „Barbarzyńców” z legionistami – inscenizacja połączona z prezentacją technik i sprawności bojowej,
- Sąd rzymski – inscenizacja,
- Targ niewolników – inscenizacja,
- Pokaz uzbrojenia kartagińskiego,
- Pokaz ubioru oraz obyczajów celtyckich i barbarzyńskich,
- Zaślubiny rzymskie – inscenizacja,
- Pompa Gladiatorów – wielki finał bloku.

STREFA MALUCHA

Jednym z punktów priorytetowych podczas tworzenia programu Festiwalu było stworzenie kompleksowej oferty dla całych rodzin. Dlatego postanowiliśmy przeznaczyć cały blok na aktywności dla dzieci. Podczas dużych wydarzeń plenerowych maluchy napotykają wiele trudności o których my dorośli często zapominamy. Zgiełk i hałas potrafi je przytłoczyć, dalekie spacery męczą, a pokazy przeznaczone dla starszych bywają niezrozumiałe, bądź po prostu nieciekawe.

Dlatego podczas ARTEfaktów, w obszernym namiocie z przydzielonym „antycznym placem zabaw” działała Strefa MALUCHA. Najmłodszy goście, pod okiem animatorów i pedagogów mogli wspólnie spędzić czas korzystając z zadań sprawnościowych, zabaw i działań artystycznych lub po prostu odpocząć i się zrelaksować.

STREFA MALUCHA

Wydarzenia w ramach bloku:

Strefa MALUCHA połączona z wystawą „Pruszkowskich drzew genealogicznych” wykonanych przez uczniów Szkoły Podstawowej nr 2, starożytnym placem zabaw oraz specjalną Strefą rte Malucha.

ANIMACJE MIASTOAKCJE

To najbardziej wnikający w tkankę miejską blok Festiwalu, tętniący rytmem ulic Pruszkowa. W jego ramach działały liczne wydarzenia z zakresu animacji kulturalnej, zorganizowane przez lokalnych partnerów – pikniki, spotkania literackie, podróżnicze i filozoficzne, spacerów po mieście oraz happeningi.

Założyliśmy, że to właśnie ten, rozproszony po całym Pruszkowie blok spełni ideę bycia tak blisko mieszkańców, jak tylko się da. Nawet w oddalonych, peryferyjnych dzielnicach, pozbawionych na co dzień dostępu do wydarzeń kulturalnych dziejących się po sąsiedzku, pojawili się ambasadorowie ARTEfaktów.

ANIMACJE MIASTOAKCJE

Wydarzenia w ramach bloku:

- Biuro ARTEfaktów z działającą pocztą festiwalową,
- Festyn „Przez stulecia ze sportem”, połączony w z wystawą „Pruszkowskich drzew genealogicznych”,
- „Opowieści ziemi i ognia” dla przedszkolaków,
- „Garnek archeologa” – spotkanie archeologiczno-podróżnicze,
- „Poznaj pradziejowe dziedzictwo” – spacer po Pruszkowie, połączony ze zwiedzaniem głównych miejsc festiwalowych,
- „Platon w Pruszkowie” – spotkanie z historykiem filozofii dr. Adamem Górniakiem,
- Piknik rekonstrukcyjny w Malichach,
- Śniadanie w Parku,
- Spacer historyczny po Pruszkowie,
- Happeningi miejskie – Żbików, Gąsin, Park Mazowski, Park Żwirowisko, pruszkowskie osiedla, ulice i skwery.

STUDIUM ARTEFAKTU

A gdzie się podziały artefakty? Można by zapytać po wcześniejszej lekturze. Czy stały się tylko pretekstem dla zbudowania całego programu? Otóż nie – stworzyliśmy dla nich odrębny blok, który towarzyszył pruszkowianom od końca maja i był obecny również podczas głównych dni festiwalowych.

Wybrane zabytki, bądź ich kopie, umieszczane były w rozmaitych miejscach – urzędach, na pływalni, stacji kolejki WKD, przychodni lekarskiej, sklepach i innych. W zaaranżowanych przestrzeniach znalazły się elementy drobnej architektury ekspozycyjnej, uzupełnionej o opisy wyjaśniające kontekst danego artefaktu oraz ulotki. Zabytki skryte dotąd pod naszymi stopami wyszły na powierzchnię. Czasem niepozorne, a jednak... nawet najdrobniejsze potrafiły zachwyć i stanowić źródło poznania przeszłości, w tym najstarszych dziejów dzisiejszego Pruszkowa.

PARTNERZY

Instytut Archeologii i Etnologii Polskiej Akademii Nauk

Książnica Pruszkowska
Muzeum DULAG 121
Miejski Ośrodek Kultury „Kamyk” w Pruszkowie

Przedszkole Miejskie nr 13 w Pruszkowie
Szkoła Podstawowa nr 2 w Pruszkowie
Podkowieńskie Liceum Ogólnokształcące nr 60

Stowarzyszenie Forum Pruszków
Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla-Ogrodu Malichy
Fundacja Kultury Bez Barrier
Stowarzyszenie Grupa Studnia O.
Lokalna Organizacja Turystyczna Mazowsza Zachodniego

Mazowieckie Specjalistyczne Centrum Zdrowia im. prof. Jana Mazurkiewicza
Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Pruszkowie
Dom Pomocy Społecznej w Czubinie

Firma Dawis
Hotel ComfortBiznes Pruszków

PATRONI HONOROWI:

Marszałek
Województwa
Mazowieckiego

Patronem Honorowym i Mecenaszem
jest Prezydent Miasta Pruszkowa
Jan Starzyński

POLSKA
ORGANIZACJA
TURYSTYCZNA

WSPÓŁTWÓRCY:

MUZEUM STAROŻYTNego
HUTNICTWa MAZOWIECKIEGO
im. Stefana Woydy w Pruszkowie

PATRON MERYTORYCZNY:

PATRON:

SPONSORZY:

FINANSOWANIE:

WSPARCIE:

PATRONI MEDIALNI:

MUZEUM STAROŻYTNEGO HUTNICTWA MAZOWIECKIEGO
IM. STEFANA WOYDY W PRUSZKOWIE.
05-800 Pruszków, Plac Jana Pawła II 2, Tel. 22 758 72 66,
www.mshm.pl, muzeum@mshm.pl